

Άρειος Πάγος
B2 Πολιτικό Τμήμα
Αριθμός απόφασης 1370/2010

Περίληψη

Μονομερής βλαπτική μεταβολή συντρέχει όταν ο εργοδότης αναθέτει στο μισθωτό καθήκοντα υποδεέστερης θέσης, σε σχέση με τη συμβατική, με δυσμενείς οικονομικές και ηθικές συνέπειες - Η σταθερή, τακτική και μόνιμη παροχή υπηρεσιών (πρακτική) του υπαλλήλου σε θέσεις ευθύνης (προϊσταμένου, αναπληρωτή προϊσταμένου κ.λπ.) από την αρχή της σταδιοδρομίας του, είχε ως συνέπεια να διαμορφωθεί σιωπηρά σχετικός όρος της σύμβασης εργασίας του, ο οποίος κατήργησε άλλον όρο της σύμβασης, που προέβλεπε το δικαίωμα της εργοδότης εταιρίας να αναθέτει στο μισθωτό εργασία μέσα στα όρια εργασίας της κατηγορίας προσωπικού των ασφαλιστικών εταιριών χωρίς να θεωρείται μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας.

Κείμενο

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Μίμη Γραμματικούδη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Χρήστο Αλεξόπουλο, Βασίλειο Λυκούδη, Γρηγόριο Κουτσόπουλο και Δημήτριο Μουστάκα, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 9 Φεβρουαρίου 2010, με την παρουσία και της γραμματέως Μαριάννας Νίκου, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Της καλούσας-αναιρεσείουσας: Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.", η οποία εδρεύει στη ... και εκπροσωπείται νόμιμα. Εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Αλέξιο Παπασταύρου, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ.

Του καθού η κλήση-αναιρεσίβλητου: ψ, κατοίκου Εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Απόστολο Κωνσταντινίδη, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ., ο οποίος δεν κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 14-6-2006 αγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών.

Εκδόθηκε η 2007/2007 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε η αναιρεσείουσα με την από 3-1-2008 αίτησή της.

Εκδόθηκε η 642/2009 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία διέταξε την επανάληψη της συζήτησης. Η υπόθεση επανέρχεται για συζήτηση με την από 15-7-2009 κλήση της αναιρεσείουσας.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο εισηγητής Αρεοπαγίτης, Γρηγόριος Κουτσόπουλος ανέγνωσε την από 21-4-2008 έκθεση του κωλυομένου με μετάσχει στη σύνθεση του δικαστηρίου αυτού, Αρεοπαγίτη Αντώνιου Αθηναίου, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη όλων των λόγων της κρινόμενης αίτησης.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ο λόγος αναίρεσης που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 1 εδ. α' Κ.Πολ.Δ. ιδρύεται αν παραβιάστηκε κανόνας ουσιαστικού δικαίου, ο οποίος παραβιάζεται αν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συνέτρεχαν οι όροι εφαρμογής του, ή αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα. Εξ άλλου, κατά

το αυτό άρθρο 559 αρ. 19 Κ.Πολ.Δικ., επιτρέπεται αναίρεση, αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς επί ζητήματος που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 7 εδ. α του ν.2112/1920 "πάσα μονομερής μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως βλάπτουσα τον υπάλληλο, θεωρείται ως καταγγελία αυτής δι' ην ισχύουν αι διατάξεις του παρόντος νόμου". Κατά τον όρο της διάταξης αυτής "μονομερής μεταβολή" θεωρείται κάθε τροποποίηση των όρων εργασίας από τον εργοδότη, που γίνεται κατ' αθέτηση της εργασιακής σύμβασης, ανεξάρτητα αν είναι αυτή επωφελής ή βλαπτική για τον εργαζόμενο. Για την εφαρμογή όμως της εν λόγω διάταξης απαιτείται η μονομερής μεταβολή των όρων εργασίας να είναι βλαπτική για τον εργαζόμενο, δηλαδή να προκαλεί σ' αυτόν άμεση ή έμμεση υλική ή ηθική ζημία. Σε περίπτωση που η ανωτέρω μονομερής μεταβολή δεν είναι αντίθετη προς το νόμο και τους όρους της συμβάσεως και γίνεται κατ' ενάσκηση του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, ο εργαζόμενος προστατεύεται μόνο από τη διάταξη του άρθρου 281 Α.Κ., η οποία απαγορεύει την κατάχρηση δικαιώματος. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι στην περίπτωση σύμβασης παροχής εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, εάν ο εργοδότης προβεί σε μονομερή βλαπτική για το μισθωτό μεταβολή των όρων εργασίας, ο μισθωτός έχει διαζευκτικώς τις εξής δυνατότητες: α) να αποδεχθεί τη μεταβολή, οπότε συνάπτεται νέα σύμβαση τροποποιητική της αρχικής, η οποία είναι έγκυρη, εφόσον δεν αντίκειται σε απαγορευτική διάταξη του νόμου ή τα χρηστά ήθη, β) να θεωρήσει την πράξη αυτή του εργοδότη καταγγελία, εκ μέρους του, της εργασιακής σύμβασης και να απαιτήσει την καταβολή της αποζημίωσης που προβλέπεται από το ν. 2112/1920, και γ) να εμμένει στην τήρηση των συμβατικών όρων, προσφέροντας τις υπηρεσίες του σύμφωνα με τους προ της μεταβολής όρους, οπότε εάν ο εργοδότης δεν αποδεχθεί" αυτή καθίσταται υπερήμερος περί την αποδοχή της εργασίας και οφείλει μισθούς υπερημερίας ή, εκφράζοντας την αντίδραση του να παράσχει τη νέα εργασία του και να προσφύγει στο δικαστήριο, ζητώντας να υποχρεωθεί ο εργοδότης του να τον απασχολεί σύμφωνα με τους προ της μεταβολής όρους. Βλαπτική δε μεταβολή υπάρχει και όταν ο εργοδότης αναθέτει στο μισθωτό καθήκοντα υποδεέστερης θέσης, σε σχέση με τη συμβατική, με δυσμενείς οικονομικές και ηθικές συνέπειες. Τέλος δεν συντρέχει περίπτωση βλαπτικής μεταβολής, όταν με τη σύμβαση εργασίας έχει συμφωνηθεί εκ των προτέρων ότι ο εργοδότης δικαιούται να προβεί μονομερώς σε μεταβολή των όρων της σύμβασης και τα όρια αυτά της μεταβολής καθορίζονται επακριβώς, μέσα δε στα όρια αυτά ο εργοδότης προβαίνει στη μεταβολή των όρων της σύμβασης, έστω και σε βάρος του εργαζόμενου, γιατί τότε πρόκειται όχι για μονομερή, αλλά για συμφωνημένη μεταβολή, η οποία είναι νόμιμη, εφόσον δεν προσκρούει σε απαγορευτική διάταξη και στο άρθρο 281 Α.Κ. Στην προκείμενη περίπτωση, το Μονομελές Πρωτοδικείο, με την προσβαλλόμενη 2007/2007 απόφασή του, η οποία κατέστη τελεσίδικη, καθόσον, όπως προκύπτει από την ... έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών ..., επιδόθηκε, με επιμέλεια του ενάγοντος στην εναγομένη, ήδη αναιρεσείουσα, κατ' αυτής δε δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο, σύμφωνα με το ... πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Πολιτικών Ενδίκων μέσων), δέχθηκε ανελέγκτως τα εξής πραγματικά περιστατικά: "Ο ενάγων, ως πτυχιούχος ΑΕΙ προσλήφθηκε, κατόπιν διαγωνισμού στις 10-8-1987 από την εταιρεία με την επωνυμία "ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ" με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, και η εργασιακή του σχέση διέπεται από τον Κανονισμό της εναγομένης. Από το έτος 1989 μέχρι τη συγχώνευση της εργοδότης εταιρείας του με την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, που

συντελέστηκε στις 31-12-2002, με απορρόφηση της πρώτης από τη δεύτερη εταιρεία, υπηρέτησε στις εξής θέσεις ευθύνης: στις 15-2-1989 δυνάμει της υπ' αριθ. 20/15-2-89 απόφασης του Διευθύνοντος Συμβούλου, τοποθετήθηκε Προϊστάμενος του Γραφείου Παραγωγής και Ελέγχου Λογαριασμών της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, το έτος 1990, δυνάμει της υπ' αριθ. 42/20-11-1990 απόφασης Διευθύνοντος Συμβούλου, τοποθετήθηκε αναπληρωτής Προϊστάμενος στο Τμήμα Γενικής Λογιστικής της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, στις 23-2-1994 τοποθετήθηκε Προϊστάμενος του Τμήματος Προσωπικού της Διεύθυνσης Προσωπικού, στις 8-7-1997 τοποθετήθηκε εκ νέου στη θέση Προϊσταμένου του Τμήματος Προγραμματισμού Ανάπτυξης Δυναμικού και Οικονομικών Θεμάτων. Ότι ο ενάγων συνέχισε να τοποθετείται σε θέσεις ευθύνης και μετά τη συγχώνευση των δύο εταιρειών και ειδικότερα, αφού παρείχε τις υπηρεσίες του ως Προϊστάμενος του Τμήματος Προγραμματισμού Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Οικονομικών Θεμάτων μέχρι το έτος 2002, οπότε με την υπ' αριθ. 10/2002 απόφαση του Ανώτατου Υπηρεσιακού Συμβουλίου της εναγομένης, προήχθη σε Υποδιευθυντή του ως άνω Τμήματός της έως το Σεπτέμβριο του 2003, οπότε τοποθετήθηκε Προϊστάμενος του Τμήματος Διαχείρισης Λοιπών θεμάτων Προσωπικού, ότι με την υπ' αριθ. 58/2004 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εναγομένης τοποθετήθηκε ως ελεγκτής Β' στη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και με την υπ' αριθ. 43/1-11-2005 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εναγομένης τοποθετήθηκε στην Υποδιεύθυνση Λογιστηρίου της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών υπηρεσιών ως αναπληρωτής Προϊστάμενος του ως άνω Τμήματος. Με την υπ' αριθ. 21/23-3-2006 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εναγομένης τοποθετήθηκε ως υπάλληλος στο Τμήμα Αμοιβών Συνεργατών της Υποδιεύθυνσης Λογιστηρίου της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών, ενώ διακόπηκε η χορήγηση των ωφελημάτων που απολάμβανε λόγω κατοχής της θέσης Αναπληρωτή Προϊσταμένου στην Υποδιεύθυνση Λογιστηρίου της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών από την ημερομηνία παρουσίας του στη νέα θέση. Έτσι οι μηνιαίες αποδοχές του μειώθηκαν κατά το ποσό των 875,75 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο επίδομα εξόδων περιποίησης πελατείας (βαθμός Υποδιευθυντή) ύψους 250 Ευρώ και στο επίδομα διοικητικών καθηκόντων, ύψους 625,85 Ευρώ. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθ. 29/25-4-2006 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εναγομένης, τοποθετήθηκε ως υπάλληλος το Τμήμα Ταμείων και Διαθεσίμων της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών. Με βάση τα περιστατικά αυτά, η ως άνω ενέργεια της εναγομένης να αναθέσει στον ενάγοντα καθήκοντα υποδεέστερης θέσης ήτοι, να τον τοποθετήσει στη θέση υπαλλήλου, μεταβάλλοντας το εργασιακό καθεστώς του ενάγοντος, κατά το οποίο παρείχε την εργασία του επί μακρά σειρά ετών, από το έτος 1989 σταθερά, τακτικά και μόνιμα, συνιστά μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας του, που επέφερε στον ενάγοντα ηθική μείωση και μισθολογική μεταβολή, αφού είχε ως αποτέλεσμα την περικοπή του επιδόματος εξόδων πελατείας (βαθμός Υποδιευθυντή) ύψους 250 και του επιδόματος διοικητικών καθηκόντων, ύψους 625,85, όπως προκύπτει από τα εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας των μηνών Νοεμβρίου του έτους 2005 και Ιουνίου του έτους 2006. Την ως άνω βλαπτική μεταβολή του αντικειμένου της απασχολήσεώς του δεν αποδέχθηκε ο ενάγων, ο οποίος αντέδρασε και διαμαρτυρήθηκε, αφού κατέθεσε την υπ' αριθμ. έκθεση κατάθεσης 80432/5636/29-4-2006 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, παραπονούμενος για την εν λόγω βλαπτική μεταβολή των όρων της εργασιακής συμβάσεως επί της οποίας εκδόθηκε η 5018/2006 απόφαση του δικαστηρίου αυτού, με την οποία απορρίφθηκε η ως άνω αίτηση, για το λόγο ότι δεν πιθανολογήθηκε η βασιμότητα της υπαρκτής επείγουσας ανάγκης ή συγκεκριμένου έκτακτου κινδύνου, που να

δικαιολογεί τη λήψη του αιτουμένου ασφαλιστικού μέτρου. Εξάλλου, ο ισχυρισμός της εναγομένης ότι η ανωτέρω τοποθέτηση του ενάγοντα ως απλού υπαλλήλου, δεν συνιστά μονομερή βλαπτική μεταβολή των δεσμευτικών για την εναγομένη όρων της εργασιακής του σύμβασης, σύμφωνα με τον όρο 5 της σύμβασης εργασίας του, κατά τον οποίο: ο εργοδότης δικαιούται να αναθέτει στο μισθωτό εργασία ανάλογη προς την προβλεπόμενη στον πρώτο όρο της σύμβασης αυτής, μέσα στα όρια εργασίας της κατηγορίας προσωπικού των ασφαλιστικών εταιριών, χωρίς αυτό να συνεπάγεται οποιαδήποτε συνέπεια για τον εργοδότη ή να θεωρείται σαν μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας", τυγχάνει απορριπτέος ως ουσιαστικά αβάσιμος, καθόσον η σταθερή, τακτική και μόνιμη παροχή υπηρεσιών του ενάγοντος σε θέσεις ευθύνης από την αρχή της σταδιοδρομίας του στην εναγομένη, είχε ως συνέπεια να διαμορφωθεί σιωπηρά όρος της εργασιακής σύμβασης περί αυτού, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν είχε συμφωνηθεί η παροχή υπηρεσιών εκ μέρους του ενάγοντος ως υπαλλήλου, όπως προκύπτει από τον όρο 1ο της ως άνω σύμβασης. Πρέπει στο σημείο αυτό να λεχθεί, ότι δεν αποδείχθηκε συνδρομή σπουδαίου λόγου οφειλομένου σε κλονισμό της εμπιστοσύνης της εναγομένης, ως εργοδότηδος προς το πρόσωπο του ενάγοντος, ως εργαζομένου που να δικαιολογεί τη μεταβολή αυτή. Ειδικότερα, αποδείχθηκε ότι κατά το χρόνο της τοποθέτησης του ενάγοντος ως υπαλλήλου με την υπ' αριθ.21/23-3-2006 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εναγομένης αυτός δεν είχε τιμωρηθεί πειθαρχικώς, γεγονός που έλαβε χώρα μεταγενεστέρως με την υπ' αριθμ. 22/27-3-2006 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εναγομένης, ούτε και αποδείχθηκε ότι υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των δύο γεγονότων, και συνεπώς ο σχετικός ισχυρισμός της εναγομένης, τυγχάνει απορριπτέος ως ουσιαστικά αβάσιμος. Τέλος εφόσον ο ενάγων αξίωσε την τήρηση της εργασιακής συμβάσεως, όπως ίσχυε αυτή πριν από τη μεταβολή, η δε εναγομένη που δεν αποδέχθηκε την αξίωση αυτή, περιήλθε σε υπερημερία". Ακολουθώντας το Μονομελές Πρωτοδικείο, αφού έκρινε ότι ο αναιρεσίβλητος υπέστη, εξαιτίας της μονομερούς βλαπτικής μεταβολής, των όρων της σύμβασης εργασίας του, ηθική βλάβη, δέχθηκε την αγωγή αυτού κατά ένα μέρος και επιδίκασε σ' αυτόν για διαφορές αποδοχών, για το χρονικό διάστημα από τον Απρίλιο του 2006 μέχρι και το Δεκέμβριο του 2006, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι διαφορές στα επιδόματα εορτών και αδειάς κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, 9.279,69 ευρώ, καθώς και 3.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση, και συνολικά 12.279,69 ευρώ, αναγνωρίζοντας συγχρόνως ότι η μεταβολή των όρων της ατομικής σύμβασης εργασίας, δυνάμει των υπ' αριθ.21/23-3-2006 και 29/25-4-2006 αποφάσεων του Διευθύνοντος Συμβούλου της αναιρεσείουσας, συνιστά βλαπτική μεταβολή των όρων της εργασιακής του σύμβασης, και υποχρεώνοντας αυτή (αναιρεσείουσα) να αποδέχεται πραγματικά τις υπηρεσίες του και να συνεχίζει να τον απασχολεί στη θέση που κατείχε, πριν από την επελθούσα βλαπτική μεταβολή των όρων της εργασιακής του σύμβασης και με τις αποδοχές που λάμβανε πριν απ' αυτή, με απειλή χρηματικής ποινής 100 Ευρώ, για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης της, στην ως άνω διάταξη. Έτσι που έκρινε το Μονομελές Πρωτοδικείο, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες διατάξεις και συγκεκριμένα αυτές των άρθρων 648, 652 παρ.1, 656, 361 Α.Κ., 7 Ν. 2112/1920, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, παρέθεσε δε επαρκείς και σαφείς αιτιολογίες ως προς το ουσιώδες ζήτημα που έχει επίδραση στην έκβαση της δίκης και ειδικότερα στην συναφή, λόγω της μακροχρόνιας πρακτικής του νομίμου εκπροσώπου της αναιρεσείουσας, Διευθύνοντος Συμβούλου της, να τοποθετεί τον αναιρεσειόντα σε θέσεις ευθύνης, όπως Προϊσταμένου, Αναπληρωτή Προϊσταμένου κ.λ.π., σιωπηρού όρου της σύμβασης εργασίας του, ο οποίος κατήγγησε τον όρο 5 αυτής (σύμβασης εργασίας του), σύμφωνα με τον οποίο ο

εργοδότης (η αναιρεσείουσα) δικαιούται να αναθέτει στο μισθωτό εργασία ανάλογη προς την προβλεπόμενη στον πρώτο όρο της σύμβασης αυτής, μέσα στα όρια εργασίας της κατηγορίας προσωπικού των ασφαλιστικών εταιρειών, χωρίς αυτό να συνεπάγεται οποιαδήποτε συνέπεια για τον εργοδότη ή να θεωρείται μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας. Επομένως οι δεύτερος, πρώτο μέρος, τρίτος αναιρετικοί λόγοι από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δικ. και ο δεύτερος, δεύτερος μέρος αναιρετικός λόγος, από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δικ., είναι αβάσιμοι.

Κατά το άρθρο 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δικ. ιδρύεται λόγος αναιρέσεως της απόφασεως όταν το δικαστήριο της ουσίας παραβίασε ευθέως κανόνα ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ειδικότερα το δικαστήριο παραβιάζει τους ερμηνευτικούς κανόνες των δικαιοπραξιών, που εισάγουν οι διατάξεις 173 και 200 Α.Κ., όταν, καίτοι ανελέγκτως διαπιστώνει, έστω και εμμέσως, την ύπαρξη κενού ή ασάφειας στις δηλώσεις βουλήσεως των δικαιοπρακτούντων και εντεύθεν την ανάγκη συμπλήρωσης ή ερμηνείας αυτών, παραλείπει να προσφύγει για τη συμπλήρωση ή την ερμηνεία τους, στις διατάξεις των άρθρων 173 και 200 Α.Κ., ή προσφεύγει στην εφαρμογή των διατάξεων αυτών και στη συμπλήρωση ή ερμηνεία της δικαιοπραξίας, αν και δέχεται, επίσης ανελέγκτως, ότι η δικαιοπραξία είναι πλήρης και σαφής. Στην προκείμενη περίπτωση, η αναιρεσείουσα αιτιάται ότι το Δικαστήριο της ουσίας, κατά παραβίαση των ερμηνευτικών κανόνων των άρθρων 173 και 200 Α.Κ., ενώ δεν δέχθηκε ότι το περιεχόμενο της μεταξύ αυτής και του αναιρεσιβλήτου συναφθείσας γραπτής σύμβασης εργασίας, ως προς τον όρο 5 αυτής, που αναφερόταν στο δικαίωμα που είχε επιφυλάξει σ' αυτήν να αναθέτει στο μισθωτό εργασία ανάλογη, προς την προβλεπόμενη στον πρώτο όρο της σύμβασης, μέσα στα όρια εργασίας της κατηγορίας προσωπικού των ασφαλιστικών εταιρειών, χωρίς αυτό να συνεπάγεται οποιαδήποτε συνέπεια ή να θεωρείται σαν μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας, ήταν ασαφές παρά ταύτα προέβη σε ερμηνεία αυτής (ως άνω σύμβασης), με το να δεχθεί ότι ο όρος αυτός της σύμβασης καταργήθηκε με βάση σιωπηρό όρο που θεωρήθηκε ότι συνήφθη, με το να τοποθετεί αυτόν η αναιρεσείουσα επί σειρά ετών σε θέσεις ευθύνης, και μάλιστα από την αρχή της πρόσληψής του, ενώ κατά τις απόψεις της, το νόημα του ως άνω όρου της σύμβασής τους ήταν, ότι τότε μόνο θα ετίθετο θέμα βλαπτικής μεταβολής, εάν υποβιβάζονταν ο μισθωτός, από το επίπεδο του προϊσταμένου στο επίπεδο του υπαλλήλου, ενώ δεν υπήρχε τέτοια βλαπτική μεταβολή εάν επρόκειτο για απλή αλλαγή αντικειμένου στο επίπεδο του υπαλλήλου ή του προϊσταμένου. Πλην όμως, από τις προαναφερθείσες παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης, δεν προκύπτει ότι το δικαστήριο της ουσίας προέβη σε ερμηνεία της ως άνω σύμβασης, σε σχέση με τον αναφερθέντα όρο, υπ' αριθμ. 5. Αντίθετα δέχθηκε ότι ήταν σαφής ο ανωτέρω όρος (5) της σύμβασης εργασίας ο οποίος όμως τελικά καταργήθηκε σιωπηρώς με τον τρόπο που προαναφέρθηκε. Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι το Μονομελές Πρωτοδικείο προέβη σε ερμηνεία της σύμβασης εργασίας με το να δεχθεί ότι ο αναιρεσιβλήτος δεν είχε προσληφθεί ως υπάλληλος, όπως προκύπτει από τον όρο 1 της ως άνω σύμβασης, αλλά αντίθετα, η περικοπή αυτή της προσβαλλόμενης απόφασης αποτελεί παραδοχή ότι αυτός δεν προσλήφθηκε ως απλός υπάλληλος από την αναιρεσείουσα, απορρίπτοντας έτσι τον αντίθετο ισχυρισμό αυτής.

Συνεπώς ο λόγος αυτός της αναιρέσεως, δεύτερος, δεύτερο μέρος από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δικ. είναι αβάσιμος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 Κ.Πολ.Δικ. λόγος αναιρέσεως, ιδρύεται όταν το δικαστήριο παρά το νόμο, έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν

έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και είχαν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ως πράγματα δε κατά την ως άνω διάταξη, νοούνται οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί που τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του ασκουμένου με την αγωγή, ένσταση ή αντένσταση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίωματος. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 591 παρ. 1 περ. δ' Κ.Πολ.Δικ., όπως ήδη ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 19 του ν. 2915/2001, τα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες εκτός αν αντιβαίνουν προς τις ειδικές διατάξεις των διαδικασιών αυτών. Αν στις ειδικές αυτές διατάξεις δεν ορίζεται διαφορετικά: α)... β).....,γ).....και δ)... οι διάδικοι μπορούν έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία σχολιάζονται οι αποδείξεις και προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κατά το άρθρο 390 Κ.Πολ.Δικ., μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν για πρώτο φορά κατά τη συζήτηση. Στην κρινόμενη υπόθεση, η αναιρεσείουσα αιτιάζεται με τον τρίτο λόγο αναίρεσης, τρίτο μέρος, από το άρθρο 559 αριθ. 8 περ. α' ΚΠολΔ, ότι το Πρωτοδικείο παρά το νόμο έλαβε υπόψη αυτοτελή ισχυρισμό του αναιρεσιβλήτου, που έχει ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, χωρίς να προταθεί απ' αυτόν κατά τη δίκη ενώπιόν του και συγκεκριμένα τον αυτοτελή ισχυρισμό ότι η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση εργασίας τροποποιήθηκε σιωπηρώς, κατά τρόπο ώστε να καταργηθεί ο όρος υπ' αριθ. 5 αυτής, με το περιεχόμενο που ήδη αναφέρθηκε. Πλην όμως, όπως προκύπτει από την επισκόπηση των εγγράφων προτάσεων και της προσθήκης σ' αυτές, που κατέθεσε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου, ο αναιρεσιβλήτος, αυτός με την προσθήκη των προτάσεων του αυτών, προκειμένου να αντικρούσει τον ισχυρισμό της αναιρεσείουσας, ότι η αλλαγή των όρων εργασίας του, με την αλλαγή της θέσης απασχόλησής του, δεν ήταν βλαπτική, ούτε μονομερής, αλλά προβλεπόταν από τον όρο 5 της σύμβασης εργασίας που είχε υπογράψει αυτός, προέβλεπε τον εξής ισχυρισμό, ο οποίος είχε επί λέξει ως εξής: "Η πραγματικότητα βέβαια είναι ότι ο όρος που υπάρχει στη σύμβαση αυτή αναφερόταν στα καθήκοντα που θα ανετίθεντο καθ' όλο το χρονικό διάστημα που εγώ θα παρέμενα υπάλληλος και όχι καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής μου στην Εταιρεία. Σημειωτέον ότι στην προσκομιζόμενη από την εναγόμενη σύμβαση δεν φαίνεται αν η ειδικότητα με την οποία προσλαμβάνομαι, η οποία παραμένει. Κατόπιν των προαγωγών μου και των αναθέσεων καθηκόντων σε θέση ευθύνης που έγινε σε εμένα θεωρείται ότι υπήρξε τροποποίηση επί τα βελτίω των όρων εργασίας μου". Τον ως άνω ισχυρισμό, ο οποίος ως αυτοτελής (αντένσταση), ασκήθηκε παραδεκτά, με την προσθήκη των προτάσεων του αναιρεσιβλήτου, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν στην πω πάνω νομική σκέψη, προς αντίκρουση του ως άνω ισχυρισμού (ένστασης) που είχε προβάλει κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, περί ύπαρξης όρου στη σύμβαση εργασίας, ο οποίος έδιδε το δικαίωμα στην αναιρεσείουσα να τον τοποθετεί, όπου κρίνει αυτή, χωρίς να θεωρείται αυτή η ενέργειά της, ως βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του αναιρεσιβλήτου, νομίμως έλαβε υπόψη του το Μονομελές Πρωτοδικείο, τον οποίο, αφού εκτίμησε ότι έχει την έννοια της διαμόρφωσης σιωπηρώς όρου της εργασιακής σύμβασης, περί κατάργησης του ανωτέρω όρου υπ' αριθ. 5 της σύμβασης εργασίας τους, τον δέχθηκε κατ' ουσίαν και συνακόλουθα και την αγωγή. Έτσι που έκρινε, δεν έλαβε υπόψη του πράγματα που δεν προτάθηκαν.

Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, ο λόγος αυτός αναίρεσης. Η αναιρεσείουσα με το δεύτερο μέρος του τρίτου λόγου αναίρεσης, από τον αριθμό 8 περ. β' του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δικ., προσάπτει στο Δικαστήριο της ουσίας, την αιτίαση ότι, μολονότι προέβλεπε αυτή με τις προτάσεις που κατέθεσε ενώπιόν του, τον ισχυρισμό ότι προέβλεπε στην μετάθεση του αναιρεσιβλήτου σε άλλη θέση, γιατί

απώλεσε την εμπιστοσύνη που είχε στο πρόσωπό του, δεν λήφθηκε υπόψη. Ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος, ενόψει του ότι ο ως άνω ισχυρισμός δεν αποτελεί πράγμα κατά την έννοια του νόμου, αλλά είναι αρνητικός ισχυρισμός ως προς τη βάση της αγωγής περί ύπαρξης βλαπτικής μεταβολής των όρων εργασίας του αναιρεσιβλήτου. Ο ανωτέρω δε λόγος, και κατά το μέρος που πλήττει την προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί δεν λήφθηκε υπόψη ο ισχυρισμός της αναιρεσεύουσας, ότι η μετάθεση του αναιρεσιβλήτου δεν συνιστούσε προφανή υπέρβαση του διευθυντικού δικαιώματος της αναιρεσεύουσας είναι απορριπτέος, ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος, ενόψει του ότι ο λόγος αυτός αφορά την επικουρική βάση της αγωγής, της καταχρηστικής άσκησης του διευθυντικού δικαιώματος αυτής (αναιρεσεύουσας), η οποία όμως δεν επηρέασε στη διαμόρφωση του διατακτικού της ως άνω απόφασης, το οποίο στηρίχθηκε αποκλειστικά στην κυρία βάση της αγωγής, όπως ήδη εκτέθηκε. Με τον τέταρτο λόγο αναίρεσης, από την ίδια ως άνω διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 περ. β' ΚΠολΔ η αναιρεσεύουσα, προσάπτει, στο Μονομελές Πρωτοδικείο την αιτίαση ότι δεν έλαβε υπόψη τον αυτοτελή ισχυρισμό της και δεν απεφάνθη γι' αυτόν, περί του ότι ο αναιρεσιβλήτος δεν δικαιούνται να παραμείνει στη θέση ευθύνης πέραν του έτους, κατά ρητή επιταγή του Κανονισμού Τοποθετήσεων αυτής, που αποτελεί συλλογική σύμβαση εργασίας, τον οποίο πρόβαλε αυτή με τις προτάσεις που κατέθεσε ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί και αναπόδεικτος, καθ' όσον ο ως άνω ισχυρισμός, δεν προκύπτει ότι προτάθηκε παραδεκτώς και ως εκ τούτου δεν είχε υποχρέωση το δικαστήριο της ουσίας να τον λάβει υπόψη, αφού προβλήθηκε μεν με τις προτάσεις, που κατατέθηκαν στο ακροατήριο, κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου, όπως προκύπτει από την επισκόπηση αυτών χωρίς όμως να αποδεικνύεται ότι έγινε και προφορική πρόταση αυτού στο ακροατήριο του ανωτέρω δικαστηρίου, όπως ορίζει το άρθρο 591 παρ.1εδ.γ' Κ.Πολ.Δικ., όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το άρθρο 19 του ν. 2915/2001, ενόψει του ότι δεν προσκομίζονται τα πρακτικά της συζήτησης του προαναφερθέντος δικαστηρίου, στα οποία και θα έπρεπε να σημειωθεί αυτή (ως άνω προφορική πρόταση του εν λόγω ισχυρισμού), ως "γενόμενο κατά τη συζήτηση" (Ολ.Α.Π. 2/2005). Ο τέταρτος αναιρετικός λόγος, δεύτερο μέρος από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δικ., ο οποίος προβάλλεται επικουρικός και με τον οποίο πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση, για παντελή έλλειψη αιτιολογίας, ως προς την απόρριψη του ως άνω ισχυρισμού, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως απαράδεκτος, εφόσον, όπως ήδη προεκτέθηκε, δεν αποδείχθηκε ότι ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε παραδεκτά στο δικαστήριο της ουσίας.

Από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 10 του ΚΠολΔ., με την οποία ορίζεται ότι αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο δέχθηκε πράγματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, ως αληθινά, χωρίς απόδειξη, προκύπτει ότι ο λόγος αυτός αναίρεσης ιδρύεται, όταν το δικαστήριο δέχεται πράγματα, δηλαδή αυτοτελείς ισχυρισμούς, οι οποίοι τείνουν σε θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση τον δικαιώματος, που ασκείται με την αγωγή, ένσταση ή αντένσταση, χωρίς να έχει προσαχθεί οποιαδήποτε απόδειξη για τα πράγματα αυτά, ή όταν δεν εκθέτει από ποία αποδεικτικά στοιχεία άντλησε την απόδειξη γι' αυτά. Δεν απαιτείται όμως το Δικαστήριο να αξιολογεί τα επί μέρους αποδεικτικά μέσα ή να εξειδικεύει τα έγγραφα. Στην υπόθεση που κρίνεται, με το δεύτερο λόγο αναίρεσης, τέταρτο μέρος, από την ανωτέρω διάταξη, αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση ως πλημμέλεια, η παραδοχή ως αληθινού, χωρίς απόδειξη, του ουσιώδους πραγματικού ισχυρισμού των αναιρεσιβλήτων, ότι ".....η σταθερή τακτική και μόνιμη παροχή υπηρεσιών του ενάγοντος σε θέσεις ευθύνης από την αρχή της σταδιοδρομίας του

στην εναγομένη, είχε ως συνέπεια να διαμορφωθεί σιωπηρά όρος της εργατικής σύμβασης περί αυτού, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν είχε συμφωνηθεί η παροχή υπηρεσιών εκ μέρους του ενάγοντος ως υπαλλήλου, όπως προκύπτει από τον όρο Ιο της ως άνω σύμβασης". Όπως όμως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Δικαστήριο της ουσίας, στην παραδοχή των πιο πάνω περιστατικών, που έχουν ουσιώδη επίδραση για την έκβαση της δίκης, κατέληξε ύστερα από εκτίμηση, όπως βεβαιώνεται στην απόφαση, της κατάθεσης του μάρτυρα του ενάγοντος (η εναγομένη δεν εξέτασε μάρτυρα), καθώς επίσης και των εγγράφων τα οποία επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι. Επομένως στις ως άνω παραδοχές του, το Πρωτοδικείο δεν κατέληξε χωρίς απόδειξη και πρέπει ο λόγος αυτός αναίρεσης να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Με τον πρώτο λόγο της αίτησης αναίρεσης, η αναιρεσείουσα πλήττει την προσβαλλόμενη απόφαση για το ότι εσφαλμένως έκρινε ότι η βάση της από 14-6-2006 ένδικης αγωγής, που στηριζόταν στην κατάχρηση του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη (281 ΑΚ), ήταν ορισμένη, ενώ έπρεπε να την απορρίψει ως αόριστη, ισχυρισμό τον οποίο προέβαλε αυτή και ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας (Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών). Ο λόγος αυτός, κατ' ορθή υπαγωγή από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., και όχι τον αριθμό 1 του ίδιου άρθρου, όπως με το αναιρετήριο υποστηρίζεται προβάλλεται αλυσιτελώς, καθόσον όπως προκύπτει από την επισκόπηση του περιεχομένου της προσβαλλόμενης απόφασης, η ανωτέρω αγωγική βάση ασκήθηκε επικουρικώς, χωρίς να αποφανθεί επ' αυτής κατ' ουσίαν το δικαστήριο της ουσίας, ενόψει του ότι δέχθηκε την αγωγή κατά την κυρία βάση της (της βλαπτικής μεταβολής), διάταξη η οποία στηρίζει το διατακτικό της αυτοτελώς, με συνέπεια να μην επηρεάζεται αυτό (διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης), από την τύχη της ανωτέρω επικουρικής βάσης της αγωγής, αφού δεν στηρίχθηκε σ' αυτή. Επομένως ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος. Περαιτέρω και ο δεύτερος επικουρικός στον τρίτο κύριο λόγο της αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αιτίαση, ότι σε σχέση με την άνω επικουρική βάση της αγωγής που στηρίζεται, όπως προαναφέρθηκε, στην καταχρηστική άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος (281 ΑΚ) του εργοδότη και εν προκειμένω της αναιρεσείουσας, δεν παρέθεσε καμία αιτιολογία, άλλως παρέθεσε ανεπαρκείς αιτιολογίες είναι αβάσιμος ως αλυσιτελής, αφού, όπως αναφέρθηκε, το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης δεν στηρίχθηκε σ' αυτή τη βάση (επικουρική) της αγωγής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 3-1-2008 αίτηση της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "Αγροτική Ασφαλιστική ΑΕ" για αναίρεση της 2007/2007 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Και

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσίβλητου, τα οποία ορίζει σε χίλια εκατό (1100) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 22 Μαρτίου 2010. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του στις 21 Ιουλίου 2010.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ